

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 42/2024)

София, 6 ноември 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 31.10.2024 г.	3
1.1	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения.....	4
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	5
4.	Цени.....	6
4.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
4.2	Плодове и зеленчуци.....	7

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 31.10.2024 г.

1.1 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

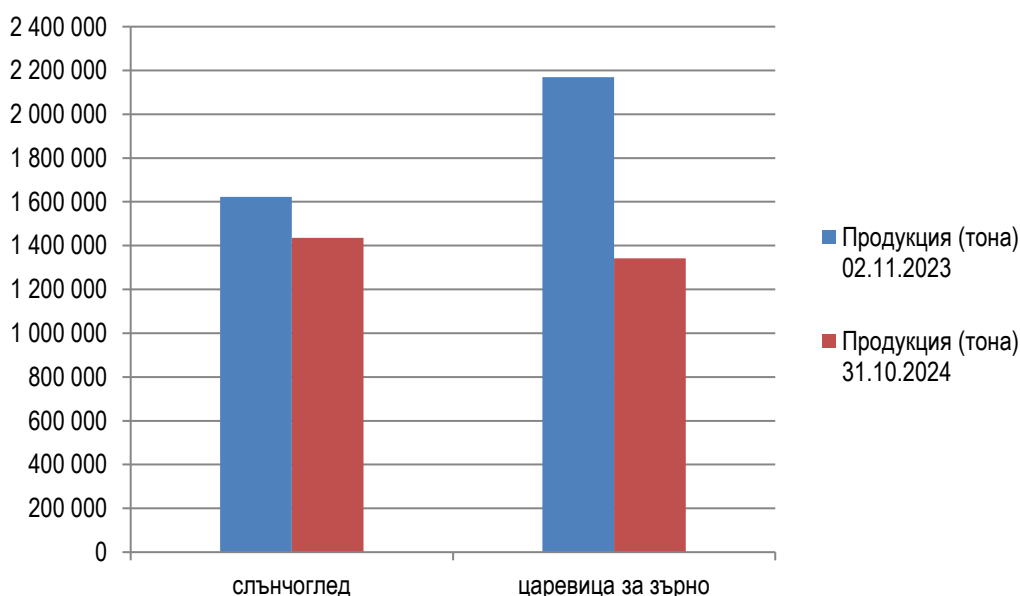
Към 31.10.2024 г. кампанията по прибиране на реколтата от основните пролетни култури е приключила в почти цялата страна. Според обработените до момента данни, продукцията от слънчоглед се свива с 11,5% на годишна база, а тази от царевица – с 38,1%. Сухото и горещо време през лятото на 2024 г. доведе до съществено намаление на средните добиви от двете култури, а при царевицата се отчита и известно намаление на реколтираните площи.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 31.10.2024 г., ха

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	02.11.2023	31.10.2024	02.11.2023	31.10.2024	02.11.2023	31.10.2024	02.11.2023	31.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 039	921 805	859 648	920 856	1 622 735	1 435 781	189	156	7,2%	7,1%	-11,5%	-17,5%
царевица за зърно	534 872	510 135	514 778	490 823	2 168 703	1 341 515	421	273	-4,6%	-4,7%	-38,1%	-35,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 31.10.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Отразявайки най-вече по-големия размер реколтирани площи, производството на тютюн от типовете „Виржиния“ и „Бърлей“ бележи ръст от съответно 31,3% и 44,7% на годишна база. Събраното количество Ориенталски тютюн е с 9,7% под миналогодишното.

Площи и производство на тютюн към 31.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	01.11.2023	31.10.2024	01.11.2023	31.10.2024	01.11.2023	31.10.2024	01.11.2023	31.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 282	2 083	3 512	3 173	154	152	-8,7%	-8,7%	-9,7%	-1,3%
Тютюн-Виржиния	431	469	431	469	712	935	165	199	8,8%	8,8%	31,3%	20,6%
Тютюн-Бърлей	140	192	140	192	295	427	211	222	37,1%	37,1%	44,7%	5,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към края на м. октомври 2024 г. се наблюдава увеличение на производството на полски домати (с 33,4%) и пипер (с 3,6%) спрямо година по-рано. При пипера това се дължи главно на повишение на продуктивността от декар, докато при домати се отчита и съществено нарастване на реколтираните площи. На този етап прибраните количества картофи и зеле от открити площи са респективно с 9,9% и 29,5% по-малко на годишна база. Реколтата от ягоди се свива с 1,7%.

За първите десет месеца на 2024 г. оранжерийното производство на домати намалява с 30,1% спрямо аналогичния период на 2023 г., а това на оранжерийни краставици – с 10,4%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 31.10.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	01.11.2023	31.10.2024	01.11.2023	31.10.2024	01.11.2023	31.10.2024	01.11.2023	31.10.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	7 483	6 629	6 679	6 142	112 888	101 714	1 690	1 656	-11,4%	-8,0%	-9,9%	-2,0%
Зеле	1 412	1 469	949	760	17 941	12 647	1 891	1 664	4,0%	-19,9%	-29,5%	-12,0%
Пипер на открито	2 248	2 277	2 243	2 246	37 431	38 787	1 669	1 727	1,3%	0,1%	3,6%	3,5%
Домати на открито	2 151	2 552	2 147	2 524	49 802	66 447	2 320	2 633	18,6%	17,6%	33,4%	13,5%
Ягоди на открито	883	856	872	837	5 962	5 862	684	700	-3,1%	-4,0%	-1,7%	2,3%
Домати в оранжерии	533	524	532	510	55 100	38 520	10 357	7 553	-1,7%	-4,1%	-30,1%	-27,1%
Краставици в оранжерии	427	422	422	412	49 639	44 471	11 763	10 794	-1,2%	-2,4%	-10,4%	-8,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

По последни оперативни данни, продукцията от десертно грозде, сливи, малини, орехи и круши е в границите от 2,6% (грозде) до 22% (круши) над отчетената по същото време на миналата година, поради увеличение както на реколтираните площи до момента

(с изключение на малините и десертното грозде), така и на средните добиви. Засега прибраните количества винено грозде и ябълки изостават съответно с 12,8% и 17,1% на годишна база.

Площи и производство от трайни насаждения към 31.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	02.11.2023	31.10.2024	02.11.2023	31.10.2024	02.11.2023	31.10.2024	02.11.2023	31.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 273	4 118	3 679	3 355	36 024	29 858	979	890	-3,6%	-8,8%	-17,1%	-9,1%
круши	558	625	540	600	2 829	3 450	524	575	12,0%	11,1%	22,0%	9,7%
сливи	8 940	9 212	8 933	9 171	54 151	56 301	606	614	3,0%	2,7%	4,0%	1,3%
орехи	8 099	8 584	6 346	7 259	5 451	6 601	86	91	6,0%	14,4%	21,1%	5,8%
малини	1 752	1 737	1 752	1 737	6 250	6 585	357	379	-0,9%	-0,9%	5,4%	6,2%
лозя винени	29 247	28 243	29 029	28 078	148 082	129 137	510	460	-3,4%	-3,3%	-12,8%	-9,8%
лозя десертни	2 695	2 586	2 683	2 584	12 300	12 617	458	488	-4,0%	-3,7%	2,6%	6,6%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Есенна кампания

Към 31.10.2024 г. сеитбата на повечето от основните есенни зърнени и маслодайни култури се движи с по-бързи темпове в сравнение с година по-рано. По-значително увеличение на засетите площи се отчита при ръжта (с 42,1%) и тритикалето (с 27,5%), а по-слабо – при ечемика и маслодайната рапица (респективно с 1,1% и 9%). При пшеницата е налице частично наваксване на изоставането, като засетите площи вече са едва с 2,6% под миналогодишните.

Засети площи с есенници към 31.10.2024 г. (ха)

	02.11.2023	31.10.2024	Изм., %
пшеница	763 817	743 733	-2,6%
ечемик	101 205	102 312	1,1%
маслодайна рапица	91 328	99 534	9,0%
ръж	2 051	2 915	42,1%
тритикале	5 206	6 636	27,5%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 40/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2024 г.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 30 октомври 2024 г. основните зърнени и маслодайни култури поскъпват в рамките на 0,3% (царевица) – 8,1% (слънчоглед) на седмична база.

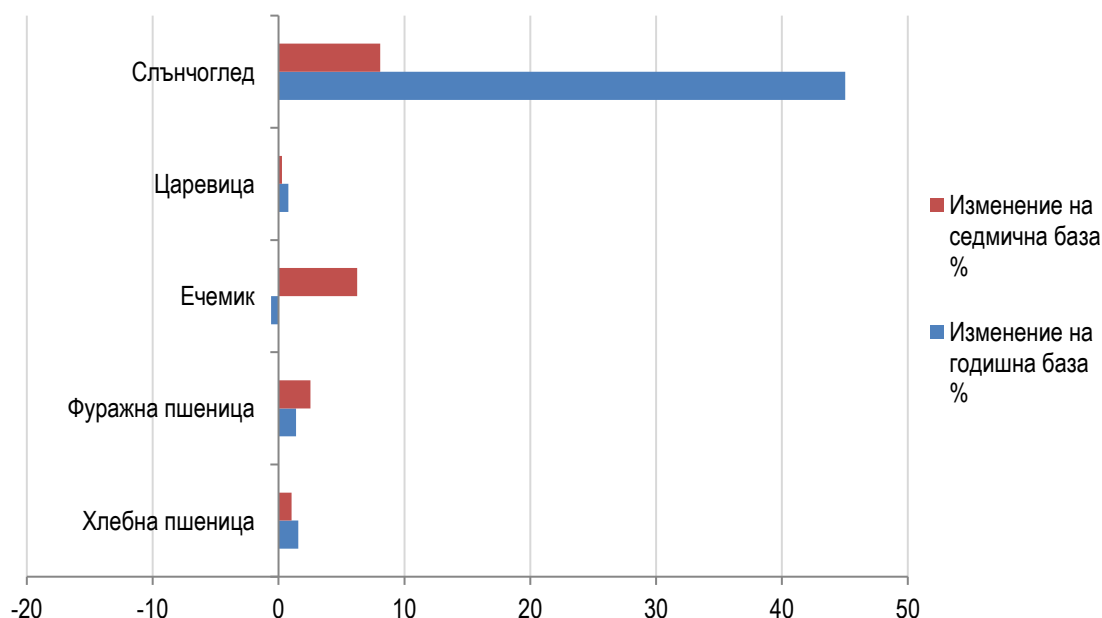
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 30.10.2024 г., лв./тон без ДДС

	01.11.2023	23.10.2024	30.10.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	383	385	389	1,6	1,0
Фуражна пшеница	359	355	364	1,4	2,5
Ечемик	342	320	340	-0,6	6,3
Царевица	378	380	381	0,8	0,3
Слънчоглед	673	903	976	45,0	8,1
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 30.10.2024 г.

Царевицата, фуражната и хлебната пшеница се търгуват на малко по-високи ценови нива, отколкото по същото време на миналия сезон (съответно с 0,8%, 1,4% и 1,6%), а при слънчогледа годишното поскъпване достига 45%. Единствено изкупната цена на ечемика е под миналогодишната - с 0,8%.

4.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица на тържищата в страната се наблюдава увеличение на средните цени на едро на оранжерийни краставици, десертно грозде, пипер (зелен и червен), зеле и ябълки с между 3,6% и 8,9%. Същевременно, картофите и оранжерийните домати поевтиняват, респективно с 1,7% и 4,7%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 01.11.2024 г., лв./кг

	03.11.2023	25.10.2024	01.11.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,28	1,17	1,15	-10,2	-1,7
домати (оранжерийни)	3,26	3,18	3,03	-7,1	-4,7
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,29	2,48	2,57	12,2	3,6
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,76	1,72	1,84	4,5	7,0
пипер (червен)	2,22	2,07	2,24	0,9	8,2
зеле	0,94	0,98	1,06	12,8	8,2
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	*	1,46	1,59	-	8,9
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	2,27	2,34	2,49	9,7	6,4

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 1 ноември 2024 г. средните цени на едро на червен и зелен пипер, десертно грозде, оранжерийни краставици и зеле са в границите от 0,9%(червен пипер) до 12,8% (зеле) над нивата отпреди една година. По-евтино в сравнение с миналата година се предлагат картофите (с 10,2%) и оранжерийните домати (със 7,1%).

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 01.11.2024 г.**

